

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«Харківський політичний інститут»

Методичні вказівки

до практичних та семінарських занять з тренінгу

«Професійно-орієнтований»

для студентів спеціальності

6.030504 “Економіка підприємства”

усіх форм навчання

Затверджено

редакційно-видавничою

радою університету,

протокол № _____ від _____

Харків НТУ «ХПІ» 2016

Методичні вказівки до практичних та семінарських занять з тренінгу «Професійно-орієнтований» : для студ. спеціальності 6.030504 «Економіка підприємства» всіх форм навчання / уклад. С. В. Глухова. – Харків : НТУ «ХП», 2016. – 28 с.

Укладач: С.В. Глухова

Рецензент: М.В. Литвіненко

Кафедра економіки і маркетингу

Зміст

1. Опис проекту
2. Технологічний аналіз
3. Соціальний та екологічний аналіз
4. Фінансовий план
5. Економічне обґрунтування
6. Аналіз чутливості реагування
7. Висновки
8. Рекомендована література

1. Опис проекту

У цьому розділі описується зміст проекту та його цілетворення й життєвий цикл.

Вказується місія (мета проекту) – основне призначення розробки та впровадження.

Цілі – головні завдання, пояснення яких сприятиме підвищенню ефективності діяльності підприємства.

Життєвий цикл проекту – період, який охоплює розробку та впровадження проекту до моменту його повної реалізації й досягнення запланованих результатів.

Необхідно також вказати цільовий сегмент ринку, на якому функціонуватиме проект.

2. Технологічний аналіз

Технічний аналіз покликаний показати техніко-технологічну обґрунтованість проектних рішень. Оскільки технологічна різноманітність проектів не дозволяє уніфікувати процес надання заданих параметрів технічного обґрунтування, належить дотримуватися процедури проведення технічного аналізу з точки зору його складових елементів та алгоритму їх надання.

У рамках технічного аналізу проектів вивчають:

- техніко-технологічні альтернативи;
- варіанти місця розташування;
- масштаб (розмір, обсяг) проекту;
- терміни реалізації проекту в цілому і його фазах;
- доступність і достатність джерел сировини, робочої сили й інших потрібних ресурсів;
- аналіз необхідної для реалізації проекту інфраструктури;

Технічний аналіз дозволяє визначити величину інвестиційних витрат за проектом та поточні витрати на випуск продукції. Це надає змогу при співставленні з прогнозним обсягом продажів зробити висновки щодо можливості реалізації проекту уданих умовах.

3. Соціальний та екологічний аналіз

Соціальний аналіз є необхідною складовою обґрунтування кошторису проекту та включає такі етапи

- Соціальна оцінка населення з метою виявлення потенційних споживачів
- Оцінка обсягу та необхідності створення нових робочих місць
- Оцінка соціальних вигод та втрат підприємства

Екологічний аналіз є супутнім етапом розробки проекту та містить в собі оцінку можливих екологічних загроз в результаті впровадження проекту та відповідних заходів щодо їх подолання

4. Фінансовий план

Фінансовий план проекту - кошторис витрат на його реалізацію з урахуванням результатів попереднього аналізу та життєвого циклу проекту.

В узагальненому вигляді до фінансового плану рекомендується включати:

1. Розрахунок планової чисельності працівників та фонду оплати праці

Табл. 1 – Фонд оплати праці працівників, задіяних за проектом

Посада	Кількість, ос	Оклад, грн	Усього, грн
1	2	3	4
Разом ФОП, грн			

2. Кошторис витрат за проектом (загальна сума інвестицій)

Табл. 2 – Інвестиції за проектом

Стаття витрат, грн	Кількість, од.	Сумма, грн	Усього, грн
1	2	3	4
Разом, грн			

3. Розподіл інвестицій по роках відповідно до життєвого циклу проекту

Стаття витрат	Життєвий цикл проекту			Загальна сума, грн
	1	2	3	
Разом				

5. Економічне обґрунтування

У даному розділі виконуються розрахунки економічної ефективності дії проекту протягом життєвого циклу. Процес оцінки ефективності капіталовкладень проводиться в три етапи:

- розрахунок об'єму капіталовкладень і суми майбутніх грошових потоків (надходжень);
- дисконтування. Очікувані грошові надходження приводяться до дійсної вартості шляхом перемноження на ставку дисконту;
- оцінка ефективності. Порівнюючи дійсну вартість дисконтованих очікуваних грошових надходжень і затрат, оцінюють ефективність капіталовкладень. Якщо дисконтована вартість надходжень більша, ніж затрати (притоки більші від відтоків), то проект приймають до реалізації – в іншому випадку відмовляються від даної пропозиції.

Показниками економічної ефективності є наступні:

1. Чистий дисконтований дохід (ЧДД) – це різниця між приведеною до поточної (тобто до дійсної вартості) шляхом дисконтування сумою надходжень від реалізації проекту і сумою капіталовкладень і інших

дисконтованих затрат, які виникають в ході реалізації проекту за весь період його експлуатації:

$$ЧДД = \sum_{t=0}^n ДП_t K_{dt} - \sum IC + P_n,$$

де $\sum_{t=0}^n ДП_t K_{dt}$ – сума дисконтованого грошового потоку (чистого доходу в теперішній вартості) за весь період експлуатації проекту (або за період до початку грошових вкладень в проект);

$\sum IC + P_n$ – сума капіталовкладень на реалізацію проекту (варіанту) і інших затрат, пов'язаних з реалізацією проекту.

Грошовий потік t-го року ($ДП_t$) визначається за формулою:

$$ДП_t = П_p + A_t,$$

де $П_p$ – чистий дохід (прибуток) від експлуатації об'єкту, або економія собівартості t-го року;

A_t – річна сума амортизаційних відрахувань на основні фонди (амортизація по капіталовкладенням).

Дисконтований грошовий потік t-го року ($ДДП_t$) визначається за формулою:

$$ДДП_t = ДП \times K_{dt},$$

де K_{dt} – дисконтований множник грошового потоку t-го року.

2. Індекс доходності (прибутковості), ІД – це відношення суми чистої приведеної вартості доходів за період життя проекту $\sum ДДП_t$ і об'єму капіталовкладень $\sum IC$:

$$ID = \frac{\sum DDP_t}{\sum IC}, \quad (4.6)$$

Індекс доходності (прибутковості) показує відсутню прибутковість проекту, або дисконтовану вартість чистого грошового потоку (грошових надходжень) від проекту із розрахунку на одну одиницю капіталовкладень.

3. Період окупності інвестицій (ПО) – відношення суми капіталовкладень до середньої річної суми дисконтованого чистого грошового потоку:

$$ПО = \frac{\sum IC}{DDP_z}, \quad (4.7)$$

де DDP_z – середня за рік сума дисконтованого чистого грошового потоку.

DDP_z визначається за формулою:

$$DDP_z = \frac{DDP}{t}, \quad (4.8)$$

де t - строк експлуатації об'єкту.

На відміну від показника «строк окупності капіталовкладень» період окупності базується не на прибутку, а на справжній вартості чистого грошового потоку та дисконтованих капіталовкладень.

Розрахунок економічної ефективності проекту рекомендовано представляти у таблиці 4.

Таблиця 4 - Розрахунок чистого дисконтованого грошового потоку

Показники	Періоди роботи проекту						Усього
	0	1	2	3	4	5	
Первинні інвестиції, тис.грн							
Прибутов (Річна економія від реалізації проекту), тис.грн							
Коефіцієнт дисконтування							
Дисконтований грошовий потік, тис.грн							

6. Аналіз чутливості реагування

Мета аналізу чутливості — виявити найважливіші фактори, так звані «критичні змінні», що здатні найбільш серйозно вплинути на проект і перевірити вплив послідовних (одиничних) змін цих факторів на результати проекту.

Фактори, що варіюють у процесі аналізу чутливості, класифікують наступним чином:

- фактори, що впливають на обсяг доходів проекту;
- фактори, що впливають на обсяг проектних витрат.

Цей метод має подвійну цінність для оцінки капіталовкладень: дозволяє виділити ті змінні, які мають найбільший вплив на результат інвестиційного проекту і значення яких повинні бути визначені з максимальною точністю;

- допомагає виділити проект з високим ступенем ризику, обумовленим великими змінами (або невизначеністю) однієї або декількох ключових змінних, а також дозволяє розрахувати «очікувану» поточну вартість цих проектів.

Таким чином, відповідно до специфіки проекту обираються два ключові чинники, які впливати на результати проекту. Як правило, ними можуть виступати собівартість продукції, дохід населення, обсяг попиту, реалізації тощо.

Наступним етапом є прогнозування їх зміни в межах від 10-30%.

Далі проводиться повторна оцінка економічної ефективності проекту та визначається їх зміна й відповідний комплекс заходів щодо зниження або підвищення впливу обраних чинників.

7. Висновки

Висновки включають в себе стислу інформацію за проектом, на основі отриманих аналітичних даних та резюмування щодо доцільності або недоцільності впровадження проекту й отримання очікуваних результатів

Рекомендована література

1. Проектний аналіз інноваційно-інвестиційної діяльності [Текст] : навч. посібник / А. І. Яковлев ; Харківський політехнічний ін-т, нац. техн. ун-т. – Харків : Підручник НТУ “ХПІ”, 2012. – 208 с.
2. Проектний аналіз інноваційно-інвестиційної діяльності [Текст] : навч. посібник / А. І. Яковлев ; Харківський політехнічний ін-т, нац. техн. ун-т. – Харків : НТУ “ХПІ”, 2010. – 216 с.
3. Управління проектами [Текст] : підручник / Л. В. Ноздріна, В. І. Ящук, О. І. Полотай ; заг. ред. Л. В. Ноздріна ; Львівська комерційна акад. – Київ : ЦУЛ, 2010. – 432 с.
4. Управління проектами [Текст] : навчальний посібник / Л. Ф. Кожушко, С. М. Кропивко ; Нац. ун-т водного госп. та природокористування. – Київ : Кондор, 2013. – 388 с.
5. Проектний аналіз [Текст] : підручник / В. А. Верб, О. А. Загородніх ; Київський нац. екон. ун-т. – К. : КНЕУ, 2000. – 322 с.
6. Управління проектами [Текст] : учебное пособие / Л. С. Кобиляцький ; відп. ред. В. М. Чирков ; МАУП. – Київ : МАУП, 2002. – 198 с.